

L'esquema

Els textos expositius, que són els que fas servir habitualment, són plens d'idees que cal recordar. És impossible memoritzar tota la informació, per això hi ha dues tècniques molt útils que permeten reduir-la i fer-la més assequible: l'**esquema** i el **mapa conceptual**.

Cada text té la seva pròpia estructura i saber copsar-la és imprescindible per poder fer, després, un bon esquema de la informació. Una bona manera per determinar l'estructura d'un és saber distingir les **idees principals** de les **secundàries** de cada paràgraf.

Un bon **esquema** ha de complir tres requisits bàsics:

- Ha de presentar les idees amb una bona disposició gràfica.
- Ha de ser entenedor.
- Ha de ser sintètic.

Per fer un bon esquema cal seguir els passos següents:

- 1 Llegir el text amb atenció i buscar en el diccionari els mots que no entenguis.
- 2 Subratllar la informació fonamental del text.
- 3 Identificar les idees principals i les secundàries de cada paràgraf.
- 4 Delimitar l'estructura del text.
- 5 Redactar, de manera breu, les idees principals i les secundàries del text.
- 6 Repassar l'esquema. La millor manera de fer-ho és llegint el text subratllat i l'esquema en paral·lel.

Per elaborar un esquema cal fer servir una sèrie de símbols convencionals, organitzats i entenedors:

- Les fletxes: →, ←
- Els nombres: 1.1.1., 1.1.2., 1.1.3...
- Les lletres: a), b), c)...
- Les claus: {, [...
- Les barres: /
- Etcètera.

Aquests símbols et serviran per donar relleu a les idees principals del text, les secundàries i les relacions que s'estableixen entre aquestes. Et pots ajudar de diferents tipus de lletres (majúscules o minúscules) o colors.

L'esquema

Llegeix el text següent, identifica les idees més importants de cada paràgraf i, després, compara la informació del text amb la de l'esquema que tens a continuació:

Quan es parla dels indis que poblaven els extensos territoris d'Amèrica del Nord es fa referència sovint, d'una manera general, als indis de cent tribus. [...]

Entre els grups més importants no es poden deixar d'esmentar, en primer lloc, els algonquins, els delaware, els mohicans, els iroquesos i els pawne, que ocupaven els territoris més orientals, tocant a l'Atlàntic. Ells van batallar contínuament contra els colons i militars anglesos, francesos i holandesos, i sovint entre ells mateixos, com a aliats dels uns o dels altres.

Els seminole eren els que habitaven a la península de Florida, en terrenys emboscats i pantanosos, i van ser també dels primers que van haver de lluitar contra la invasió.

Més a l'oest, a la conca del Mississipí, hi havia els kiowa i els arapahoe, que van ser els primers que es van haver d'enfrontar amb els blancs quan, ja ben establerts al litoral oriental, van iniciar la gran expansió cap a l'oest.

A les zones més meridionals trobem els pueblo, que vivien en cases, i, sobretot, els comanxes i els apatxes, que eren bel·licosíssims [...].

I a les grans planes del centre i del nord hi havia les tribus dels xeiennes i dels sioux, caçadors de bisons, genets habilíssims i terribles guerrers, que van protagonitzar la gran epopeia de les anomenades guerres índies contra l'exèrcit americà.

Cavall Fort, núm. 665-666.

